

(= सर्प und बल) *VĪSAVAD.* 19, 1.

संगोपन (von 1. गुप् mit सम्) 1) adj. verbergend: *आत्म*° (*गाम्भीर्य*) *PAÑKAR.* 1, 14, 108. — 2) n. das Verbergen: *रक्ष्य*° *SĀH.* D. 108, 22.

संगोपनीय (wie eben) adj. zu verbergen, geheim zu halten: *अति*° *PAÑKAR.* 1, 15, 23.

संगन्धन (von 1. ग्रन्थ, ग्रन्थ् mit सम्) n. das Zusammenknüpfen u. s. w.: *कलकस्य* so v. a. das Anstiften, Beginnen *MBh.* 2, 1976.

संगसन (von 1. ग्रस् mit सम्) n. das Verschlingen, Fressen: *अस्मत्सं-ग्रसनव्याप्तव्याप्तुप* *Bhāg.* P. 10, 12, 19.

संग्रह (von ग्रह् = ग्रम् mit सम्) m. 1) das Ergreifen: *कर्कट*° (besser *कर्कटकग्रह*) *Spr.* (II) 4823, v. l. *आयुध*° 7218. *कृतकाषाय*° adj. so v. a. das Anlegen *RĪGA-TAR.* 3, 320. das für sich Nehmen, Behalten: *प्रदानं च प्रदेयानामदेयानां च संग्रहः* *KĀM. NĪTIS.* 13, 52. *RĪGA-TAR.* 5, 174. fg. das Liekommen, Erhalten: *गृहसंग्रहस्तपराः* *HARIV.* 6503. das zu sich Nehmen, Geniessen: *स्वधा*° *RAGH.* 1, 66. *भेषज*° *Spr.* (II) 6348 (pl., v. l. sg.). — 2) das (auf übernatürliche Weise geschehende) Zurückholen eines abgeschossenen Pfeiles u. s. w. *MBh.* 10, 692. R. 6, 69, 32. die darüber handelnde Lehre (in ähnlicher Verbindung aber in anderer Bed. *Ind.* St. 1, 21, 13) *MBh.* 9, 2471. *HARIV.* 4910; vgl. *संसार*. — 3) das Beisammenlassen: *उभयकेतु*° *RV. Prāt.* 11, 2, 23. — 4) das Zusammenbringen, Sammeln, Aufspeichern, Anhäufen; *Vorrath*: *अर्थस्य* *M.* 9, 11. *सस्यदेः* *KĀM. NĪTIS.* 12, 18. *RAGH.* 17, 60. *Spr.* (II) 1303, v. l. 2183. 2209. 2595. 2742, v. l. 3144. 5087. 6076. *VARĀH. BRH.* S. 40, 14. 42, 3. 4. *RĪGA-TAR.* 6, 70. *HIT.* 91; 2. *Verz.* in *LA.* (III) 15, 8. *Schol.* zu P. 3, 3, 36. *सुभाषित-मयैर्द्वयैः संग्रहं न करोति यः* *Spr.* (II) 7114. *रसधान्येधम्*° *Vorrath* von 6239. *धर्म*° *MBh.* 5, 7146. *Spr.* (II) 292. 3675. 4250. *धर्मार्थ*° R. 4, 28, 1. 5, 51, 14. *चारित्र*° 7, 13, 18. *गुण*° *Bhāg.* P. 4, 20, 26. das Versammeln, Zusammenbringen (von Menschen): *दितु सर्वासु सैन्यानां सर्वेषां कुरु संग्रहम्* R. 4, 28, 30. *बलानाम्* 5, 72, 20. *कृतप्रकृतिमुख्य*° adj. *RAGH.* 19, 55. — 5) *Zusammenstellung, vollständige Aufzählung*: *अस्थि*° *JĀṬN.* 3, 90. *पर्व*° *MBh.* 1, 311. *नाम*° 13, 1114. *Supra.* 1, 150, 3. *DAṢAR.* 1, 39. *SĀH.* D. 389. *Spr.* (II) 2913, v. l. *पाद* im *धनुर्वेद* *Ind.* St. 1, 21, 13. *SIDDH. K.* zu P. 7, 2, 63. *उक्तानामप्यनुक्तानां शब्दानामिह संग्रहः* *HALĀJ.* 5, 61. *नानार्थसंग्रहं कुरु* *TRIK.* 3, 3, 1. 5, 1. *Sammlung*: *कथा*° *LA.* (III) 32, 4. *HIT.* in den Unterschr. der Bücher. *Gesamtheit, Inbegriff, das Ganze* *Bhā-ṣaṭp.* 155. *करणं कर्म कर्तेति त्रिविधः कर्मसंग्रहः* *BRAG.* 18, 18. *इन्द्रिय*° *KĀM. NĪTIS.* 1, 31. *Bhāg.* P. 4, 28, 57. R. 5, 42, 3. 4. *VARĀH. BRH.* 12, 9. 28(26), 6. *सुरतोत्सव*° *MĀRĪC.* 87, 6. *घर्थ*° = *कोश* *HALĀJ.* 5, 54. *लोक*° *VP.* 1, 2, 56. *काल*° (ed. Bomb. *पर्याय*) die ganze Zeit so v. a. *Termin* R. 4, 31, 8. *संग्रहेण* vollständig R. *SCHL.* 2, 56, 25. ein vollständiges *Compendium* und Titel von solchen *Compendien* (insbes. eines grossen grammatischen Werkes des *Vjāḍi*) *TRIK.* 3, 2, 24. *gaṇa* कथादि zu P. 4, 4, 102. *सर्व वेदाः* — *सोपवेदोपनिषदः सारकस्याः ससंग्रहाः* *MBh.* 8, 4414. *Verz.* d. *Oxf. H.* 12, a, 28. (*ग्रन्थम्* *समूत्रवृत्त्यर्थपदं महार्थं ससंग्रहम्* (*Vjāḍi*'s Werk nach dem Comm.) R. 7, 36, 45. *क्रतुसंग्रहपरिशिष्ट* *Ind.* St. 1, 59, 5, 42. 127. 159. fgg. *सर्वशाकुन*° *VARĀH. BRH.* S. 86, 4. *वृत्*° 104, 64. *ससंग्रहं व्याकरणमधीते* P. 8, 3, 79. *Schol.* *Verz.* d. *Oxf. H.* 279, b, 34. 292, a, 12 (*गृह्य*°). *कार* 271, a, 9. 10. 274, a, No. 649. *Notices of Skt*

VII. Theil.

Mss. 2, 57. *COLLEBR. Misc. Ess.* 1, 234. 300. Vgl. 11). — 6) das Umfassen, Einschliessen, Mitbegreifen: *उत्तमग्रहणमुपात्त्यस्यापि संग्रहार्थम्* *Schol.* zu P. 5, 4, 90. *KUSUM.* 24, 3. 53, 4. *KULL.* zu M. 3, 117. — 7) was Etwas umfasst, einschliesst: *Behälter* *Bhāg.* P. 3, 8, 25. 4, 17, 30. 21, 34. 24, 45. — 8) das im Zaum Halten: *मनसः* *Bhāg.* P. 11, 20, 21. *उष्टानाम्* (Gegens. *पालन*) *Verz.* in *LA.* (III) 1, 19. — 9) das in Ordnung Halten, Bewahren, Hüten: *राष्ट्रस्य* *M.* 7, 113. fg. *MBh.* 12, 3261. der Welt im Gegens. zu *नियह* *Bhāg.* P. 7, 2, 39. — 10) *Lenker, Regierer, Behüter*: *सर्वलोकाम-र्यज्ञ*° *Bhāg.* P. 4, 14, 21. *सर्व*° R. 1, 6, 1. *ततो नित्यप्य काकुत्स्थो लक्ष्मणं हारि संग्रहम्* etwa *Verfüger, Anordner* 7, 103, 15. = *सम्पुगुक्तार्थ-ग्रहणवत्तम्* *Comm.*: eher *संग्रहे* in der Bed. 14) zu lesen. — 11) *Zusammendrängung, kurze Darlegung* *MĀK.* P. 53, 9 (wohl *उत्पत्तिसंग्रहं* zu lesen). *संग्रहेण in Kürze, mit kurzen Worten* *КАПОР.* 2, 15. *BHAG.* 8, 11. *Spr.* (II) 3253. *Bhāg.* P. 4, 8, 5. *संग्रहात्* dass. *MBh.* 6, 178. 13. 2630. fg. *SARVADARṢANAS.* 53, 21. *अर्हत्प्रवचनसंग्रहपर* 31, 14. *संग्रहे प्रवृत्ता वयम्* 41, 5. 97, 8. *श्लोकाः* 108, 5 (*संग्रह* als Titel eines Werkes gefasst von *HALL* 164). *राह्यात्*° 127, 13. fg. *Bhāg.* P. 2, 7, 51. 11, 23. 60. *मदीये लघुसंग्रहे* *Verz.* d. *Oxf. H.* 252, b, No. 626. *भूतार्थ*° *Spr.* (II) 3593. *शिरश्चेत्स्यामि वै कर्दानस्य संग्रहम्* (vgl. *करसंज्ञेप* 15802) so v. a. *kurze Antwort auf HARIV.* 15800. *इति मद्वचनाद्रामो वक्तव्यो मम संग्रहम्* (so lesen wir st. *संग्रहः*) R. 7, 48, 18. Vgl. 5). — 12) *Verengerung. Schmälerung; schmale Stelle*: *वारङ्गस्य* *VĀGBH.* 1, 25, 13. *Schol.* zu *KAṬṬ. Cn.* 688, 17. *मध्य*° 217, 23. — 13) *Verstopfung; s. उपरूपी*. — 14) das Heranziehen, für sich Gewinnen; freundliche —, liebevolle Behandlung: *साम-दानार्थसंग्रहः संग्रहः परिकीर्तितः* *BHAR. NĀṬYAC.* 19, 84. 63. 34, 85. *DA-ṢAR.* 1, 37. *SĀH.* D. 370. *PRATĀPAR.* 37, a, 1. *धनेः कार्यो ऽस्य (मित्रस्य) संग्रहः* *M.* 3, 138. *साधूनाम्* 8, 311 (Gegens. *नियह*). *मित्र*° *Spr.* (II) 1939. 2261. 2916. *MBh.* 1, 5620 (Gegens. *विग्रह*). 5, 968 (Gegens. *नियह*). 13, 4313. R. 2, 98, 6. R. *GORR.* 1, 4, 69. 4, 28, 10. 5, 90, 12. fg. *KĀM. NĪTIS.* 3. 39. 13, 74. 19, 2. *Spr.* (II) 1447. 3204. *RĪGA-TAR.* 5, 295. *HIT.* 92, 17, v. l. *Bhāg.* P. 10, 84, 15. — 15) das zur Ehe Nehmen, Heirathen: *चित्राङ्गदा*° *MBh.* 1, 125 in der Unterschr. des *Adhijāja*. — 16) *Auffassung, Wahrnehmung*: *स्पर्शस्य* *Bhāg.* P. 3, 26, 85. das Verstehen: *अपौरुषेयस्य* *KAP.* 1, 26. *सत्संग्रह* adj. der von Guten verstanden wird *Bhāg.* P. 6, 9, 44. *सु*° etwa leicht zu fassen *HARIV.* 11573. — Die indischen Lexicographen kennen folgende Bedd.: *ग्रह* *Med.* h. 23. *ग्राह* (st. *विग्रहो* ist *संग्रहो* zu lesen) *H. an.* 3, 770. *समाहृति* *AK.* 1, 1, 5, 7. H. 257. *संज्ञेप* *TRIK.* 3, 3, 461. H. 1432. H. an. *Med.* *HALĀJ.* 4, 81. *बृहदुद्धार* *H. an.* *बृहदुद्धार* (statt dessen *बृहत्* und *उत्तुङ्ग* *CKDa.* nach ders. Aut.; vgl. unter *संग्राह*) *Med.* *मुष्टि* *Viçva* im *CKDa.* *स्वीकार*, *महयोग* *NĀNĀTHA-RATNAM.* ebend. — Vgl. *अनेकार्थ*°, *तर्क*°, *दार*° (auch *MBh.* 1, 1045. 13. 6087. R. 2, 37, 23. *KATHIS.* 24, 152), *द्रव्यसार*°, *धनंजय*° (unter *धनंजय* 2) h) in den Nachträgen), *धर्म*° (s. auch oben u. 4), *नानार्थ*° (unter *नानार्थ* 3), *नाम*°, *याय*°, *पाणि*° (auch R. *GORR.* 1, 75, 21 und zwar bei der Verlobung), *पुत्र*°, *बिन्दु*°, *भगवन्नाममाहात्म्यग्रन्थ*°, *भारतसंग्रहदी-पिका*, *भावनासार*°, *योग*°, *योगवृत्ति*°, *रत्न*°, *लोक*° (in der 2ten Bed. auch *BHAG.* 3, 20. *Spr.* (II) 3735, v. l. *Gesamtheit der Welten* *VP.* 1, 2, 56), *वा-स्तु*°, *वृत्ति*°, *वैद्य*°, *वैद्यकसार*°, *व्रत*°, *शास्त्रसिद्धान्तलेश*°, *सार*°, *स्म-*

34*